Универзитет у Београду
Филолошки факултет
29. 05. 2017.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију: На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на својој седници одржаној 19. априла 2017. године, образовало је Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Божана Томић пријавила под насловом: „Глаголи комуникације у енглеском и српском: форма и функција у дискурсу“.

2. Састав Комисије:

Др Весна Половина, редовни професор, датум избора у звање: 18.05.2001, ужа научна област Општа лингвистика, предмет Општа лингвистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду

Др Зорка Кашић, редовни професор, датум избора у звање: 04.11.2002, ужа научна област Лингвистика, предмет Лингвистика, Фонетика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду

др Наталија Панић Церовски, доцент, 08.10.2013, ужа научна област Општа лингвистика, Филолошки факулктет Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Божана Томић рођена је 15.04.1978. у Осијеку, Хрватска. Основне и мастер академске студије завршила је на Филолошком факултету Слобомир П Универзитета: основне студије 2013; мастер студије из области Енглеског језика 2015. године, са завршним радом на тему „Морфолошке и лексичке карактеристике ријечи са профиксом *over*-“ Докторске студије на Филолошком факултету у Београду уписала је 2015. године. Положила је све предвиђене испите и стекла укупно 120 ЕСПБ, остваривши укупну просечну оцену 10. Сфере њеног ужег интересовања представљају англистичка лингвистика, настава страног/енглеског језика, општа лингвистика.

Божана Томић тренутно ради као виши асистент на Филолошком факултету Слобомир П Универзитета. Бави се и преводилаштвом. Аутор је више научних радова, а учествовала је и на домаћим и међународним конференцијама.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Шајиновић Новаковић, J., Томић Б, 2015. On fixed expressions in translation, u: *Zbornik radova: Novo i tradicionalno u translatologiji i nastavi ruskog jezika kao stranog*, Banja Luka, Panevropski univerzitet "Apeiron", 488-496.

Tomić, B. и Šajinović Novaković, J., 2015. The Meanings of Prefix “Over”, in: *ICSS VI 2015, Conference porceedings,* Vol. III, str. 610-614.

Tomić, B. i Šajinović Novaković, J. 2016. O prefiksu over-, *Lipar*, 61, str. 183-193.

Šajinović Novaković, J. i Tomić, B. 2017. On Referential Distance in Written Texts, in: *ICSS IX 2017, Conference prtoceedings, Vol.II, str. 159-164.*

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија сматра да Божана Томић испуњава потребне услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета у Београду, са Катедре за општу лингвистику.

Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1. Половина, В. (1983-1984): "Осврт на колокације у енглеској и српскохрватској конверзацији". Годишњак Савеза Друштава за примењену лингвистику Југославије, 7-8: 765-769.
2. Половина, В. (1984): "О употреби глаголских времена у савременом српскохрватском разговорном језику". Научни састанак слависта у Вукове дане, Међународни славистички центар, 14: 97-103.
3. Половина, В. (1987): "Специфичности колокација у разговорном енглеском и српскохрватском језику". у: Зборник радова Института за стране језике Филозофског факултета у Новом Саду, 8: 179-195.
4. Polovina, V. (1992): "The basic verba dicendi and their cohesive role in spoken conversational language", in: *"Symposium on Metapragmatic Terms", Budapest, Acta linguistica Academiae Scientarum Hungaricae*, An international journal of linguistics, 1992, vol. 39:193-200.
5. Половина, В. (1997): "Граматикализација у савременој семантичкој теорији". Научни састанак слависта у Вукове дане, 26/2: 113-121.
6. Polovina, V. i Panić, N. (2010). Problemi lingvističke klasifikacije neverbalnih elemenata u komunikaciji. *Anali Filološkog fakulteta, 22*, 215-231.
7. Половина, Весна, (2013), Лингвистичка теорија и теорија превођења, Преводилац, Београд, Удружење научних и стручних преводилаца Србије, св. 69, 50-58.
8. Весна Половина, Јасмина Московљевић Поповић, (2014), Речник као део уџбеника у настави матерњег језика, Примењена лингвистика, бр. 15, стр.161-171.
9. Половина, В., Панић Церовски Н. (2015). Лексика невербалне комуникације. *Језици и културе у времену и простору IV /2* (ур. Снежана Гудурић), Филозофски факултет у Новом Саду, 315-324 ISBN 978-86-6065-330-9; COBISS.SR-ID 300300039 **(=4)**

Комисија сматра да др Весна Половина испуњава услове за ментора ове докторске дисертације, за област лингвистика и контрастивна анализа дискурса.

VI ОЦЕНА О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Оцена формулације назива тезе (наслова):

Комисија сматра да је радни наслов „Глаголи комуникације у енглеском и српском: форма и функција у дискурсу“ **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. Оцена предмета (проблема) истраживања:

У савременој литератури учињен је низ покушаја да се глаголи, као битна категорија у синтаксичком и семантичком смислу, групишу у различите скупине, пре свега на основу та два критерија. Глаголи комуникације се даље деле на: глаголе преноса поруке, глаголе приповедања, глаголе који означавају начин говора, на оне који

указују на средство комуникације, глаголе говорења, глаголе којима се исказују говорни чинови (према: Levin, 1993),и сл., али се класификације могу и разликовати зависно од приступа (синтаксичког, семантичког) па и од језика који се узима као основа класификације. Осим тога, истраживања су показала да се ти глаголи међусобно разликују и по фреквенцији употребе, па су неки при врху фреквенцијске листе речи уопште, те имају и специфичну развојну линију (бивају полу-граматикализовани, односно, захваљујући употребној вредности постају диксурзивна средства), а други се ређе сусрећу у језику, што често зависи и од типа текстова, односно дискурзивног жанра.

Циљ истраживања ће бити да се упореде класификације које постоје у литератури, с ослонцем на класификације везане за енглески и српски језик, а потом да се истраже облици и улога ових глагола у дискурсу. Као корпус на коме ће се истражити њихова употреба послужиће језички материјали говорног енглеског и српског, затим медијски текстови на оба језика, као и краће приповедне форме у оба језика. На основу такве анализе биће могуће утврдити које су заједничке црта употребе глагола комуникације у два језика, али и специфичности које језички системи као и културолошка позадина која у различитим дискурсима може да представља фактор у стварању разлика међу њима.

Комисија оцењује да је Божана Томић јасно осмислила предмет истраживања и поставила ваљане истраживачке задатке, који и по обиму и по садржају у потпуности одговарају захтевима докторске дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања:
Кандидаткиња Божана Томић је приложила библиографију од 27 библиографских јединица релевантних за истраживање.

1. Baayen, R. H. 2008. *Analyzing Linguistic Data. A Practical Introduction to Statistics Using R*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Baker, C.F., Fillmore, C.J., Lowe, J.B., 1998. The Berkeley FrameNet project. In Boitet, C., Whitelock, P., eds.: *Proceedings of the Thirty-Sixth Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics and Seventeenth International Conference on Computational Linguistics*, San Francisco, California, Morgan Kaufmann Publishers, 86–90.
3. Bresnan, J. and Ford, M. 2010. Predicting syntax: Processing dative constructions in American and Australian varieties of English. *Language* 86: 168–213.
4. Bresnan, J. and Hay, J. 2008. Gradient grammar: An effect of animacy on the syntax of *give* in New Zealand and American English. *Lingua* 118: 245–259.
5. Bresnan, J. and Nikitina H. T. 2009. The gradience of the dative alternation. *Reality Exploration and Discovery: Pattern Interaction in Language and Life*, eds. L Uyechi and L. H. Wee, 161–184. Stanford: CSLI Publications.
6. Shi, Dongqin 2008. Communication verbs in Chinese and English: A contrastive analysis. Languages in Contrast 8:2, (pp. 181–207)
7. Urban, M. i Ruppenhofer, J. 2001. Shouting and Screaming: Manner and Noise Verbs in Communication, *Lit Linguist Computing*, 16 (1): 77-97.
8. Fellbaum, C. 2005. Examining the constraints on the benefactive alternation by using the World Wide Web as a corpus. *Evidence in Linguistics: Empirical, Theoretical, and Computational Perspectives*, eds. M. Reis and S. Kepser 207–236. Berlin: Mouton de Gruyter.

9. Fillmore, C.J., Wooters, C., Baker, C.F.2001. Building a large lexical databank which provides deep semantics. In: *Proceedings of the Pacific Asian Conference on Language, Information and Computation*, Hong Kong.
10. Jackendoff, R. 1990. *Semantic Structures*. The MIT Press, Cambridge, MA
11. Johnson, K. 2008. *Quantitative Methods in Linguistics*. Oxford: Blackwell.
12. Levin, B. 1993. *English Verb Classes and Alternations: A Preliminary Investigation.* Chicago and London: University of Chicago Press.
13. Lopatkova, M., Zabokrstky, Z., Skwarska, K.(2006): Valency Lexicon of Czech Verbs: Alternation-Based Model. In: Proceedings of LREC 2006, ELRA (2006) 1728–1733.
14. Moskovljević Popović, J. *Ogledi o glagolskoj potkategorizaciji,* Beograd: Čigoja štampa
15. Polovina, V. (1992): "The basic verba dicendi and their cohesive role in spoken conversational language", in: *"Symposium on Metapragmatic Terms", Budapest, Acta linguistica Academiae Scientarum Hungaricae*, An international journal of linguistics, 1992, vol. 39:193-200.
16. Rohdenburg, G and Schlüter, J. (eds.) 2009. *One language, two grammars? Differences between British and American English*. Cambridge: Cambridge University Press.
17. **Štrbac, G. 2007.** Identifikacija izvora informacije u jeziku masovnih medija, Sintaksička istraživanja (dijahrono-sinhroni plan), Lingvističke sveske 6, 265–281.
18. **Štrbac, G. 2007.** Sintaksičko-semantički status jedne skupine komunikativnih glagola u jeziku masovnih medija, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 50, 939–950.
19. **Štrbac, G. 2009.** Frazeologizmi sa značenjem radnje govorenja, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 52/2, 123–134.
20. **Štrbac, G. 2009.** Semantička koherentnost glagola govorenja i njihovih dopuna u srpskom jeziku, Riječ, časopis za slavensku filologiju, 15/2, 137–150.
21. **Štrbac, G. 2010.** Glagolske perifraze sa značenjem komunikativne aktivnosti, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 53/2, 77−88.
22. **Štrbac, G. 2011.** Dopune komunikativnih glagola (sintaksičko-semantički i leksikografski opis), Novi Sad: Filozofski fakultet.
23. **Štrbac, G.2009.** Uticaj morfeme SE na sintaksičku realizaciju komunikativnih glagola, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu 34/1, 67–76.
24. Клеут, М.2014, Јунаци говоре: комуникативни глаголи у српским епским народним песмама, у: *Leksika, gramatika, diskurs, Zbornik u čast Vere Vasić*, Нови Сад, Филозофски факултет, 371-390.
25. Wierzbicka, A. (1994) "Semantic Primitives Across Languages: A Critical Review," in C. Goddard & A. Wierzbicka, eds., Semantic and Lexical Universals: Theory and Empirical Findings, Benjamins, Amsterdam, 445-500.
26. Fillmore, C.J. (1968) "The Case for Case", in E. Bach and R.T. Harms, eds., Universals in Linguistic Theory, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1-88.
27. Van Valin, R.D., Jr. (2006) "Some Universals of Verb Semantics", in R. Mairal and J. Gil, eds.,Linguistic Universals, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 155-178.

Комисија закључује да је прелиминарни списак литературе довољно богат за почетна истраживања и да даје могућност кандидаткињи да ваљано теоријски постави своју докторску дисертацију, што обећава и успешно емпиријско истраживање.

4. Циљеви истраживања, хипотезе и очекивани резултати:

Главни циљ предложеног истраживања Божане Томић јесте да испита облике и употребу глагола комуникације у дискурсу. На осову критичког прегледа класификација

и обележја глагола комуникације у енглеском и српском, утврдиће листу глагола које ће испититати у односу на њихово функционисање у неколико врста дискурса, како би дошла до а) јасне представе о значају тих глагола за дискурс, б) њихових обележја која произлазе из стварне употребе у дискурсу, в) и функције које имају (делимитативна, цитатна, емфатичка и сл.).

Основне хипотезе:

У складу са циљевима и предметом истраживања, кандидаткиња је поставила следеће хипотезе:

- Употреба језика, у овом случају глагола комуникације, произилази из њиховог семантичког устројства, али што је још важније, учесталост и начин употребе у дискурсу утиче и на њихова стварни семантички и синтаксички потенцијал.
- Постоје разлике у употреби и облицима глагола комуникације у различитим типовима дискурса: неки се јављају у свим типовима, док су други специфичмни или по учесталости диференцирани у односу на тип дискурса
- Постоје разлике између енглеског и српског језика које произлае како из различитости у глаголским системима два језика, тако и из дискурзивне употребе тих глагола у две различите културне средине.

Очекивани резултати

Резултати истраживања ће бити од значаја за теоријски приступ анализи дискурса, јер ће показати у којој мери облици и употреба глагола комуникације утиче на спецификацију или уопштавање значења једног типа речи у енглеском и српском језику. Такође ће бити од практичног значаја у домену класификације и утврђивања преводних еквивалената за поједине глаголе у ова два језика.

Комисија оцењује да су циљеви истраживања реално постављени, а хипотезе провериве на материјалу.

5. **План рада и методе истраживања**:

Рада је подељен у следеће фазе:

У првом делу предложене дисертације, *Уводна разматрања*, кандидаткиња ће дефинисати проблем, представити предмет, циљеве, хипотезе, сврху и методе, као и ограничења предложеног истраживања.

Други, теоријски део рада, посвећен је прегледу релевантне литературе по питању глагола комуникације.

У трећем делу рада кандидаткиња се бави приказом одабране класификације глагола комуникације и избора корпуса глагола које ће подврћи посебном, детаљном проучавању у језичком материјалу.

У четвртом поглављу рада приказаће контрастивно, квантитативно и кавлитативно, употребу изабраних глагола у различитим типовима дискурса у енглеском и српском, што је кључни сегмент дисертације.

У последњем поглављу кандидаткиња ће дати закључке који су теоријски битни, али и практично примењиви у превођењу и евентуално, настави енглеског језика као страног.

6. Методе истраживања

У раду ће се користити статистичка анализа, рачунарска обрада језика, семантичка и синтаксичка анализа.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидаткињи, Комисија констатује да је Божана Томић, мастер, подобна кандидаткиња за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у **области опште лингвистике, анализе дискурса и контрастивне лингвистике енглеског и српског**.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Весна Половина** подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнесеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње Божане Томић и предложене теме докторске дисертације: **„Глаголи комуникације у енглеском и српском: форма и функција у дискурсу“**, а да се за ментора именује др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

_____

Др Весна Половина, редовни професор

_____

Др Наталија Панић Церовски, доцент

_____

Др Зорка Кашић, редовни професор